

УПОВНОВАЖЕНИЙ

Верховної Ради України з прав людини

вул. Інститутська, 21/8, м. Київ, 01008 E-mail: hotline@ombudsman.gov.ua тел. (044) 298 7033

**Міністру юстиції України
Герману ГАЛУЩЕНКУ**

ПОДАННЯ

Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини

*(згідно з частиною третьою статті 15 Закону України
«Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»)*

Згідно зі статтею 101 Конституції України Уповноважений Верховної Ради України з прав людини (далі – Уповноважений) здійснює парламентський контроль за додержанням конституційних прав і свобод людини і громадянина.

На підставі статей 1, 19¹ Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», під час виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, працівниками Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини виявлено порушення прав людини у діяльності медичної частини № 58 філії Державної установи «Центр охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України» в Хмельницькій області.

Статтею 49 Конституції України визначено, що держава створює умови для ефективного і доступного для всіх громадян медичного обслуговування.

Статтею 6 Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» визначено, що кожний громадянин України має право на охорону здоров'я, що передбачає медичний догляд, який є необхідним для підтримання здоров'я людини.

Статтею 5 Загальної декларації прав людини, статтею 3 Декларації про захист усіх осіб від катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження чи покарання, статтею 7 Міжнародного пакту про громадянські і політичні права, статтею 2 Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання, статтею 28 Конституції України визначено, що ніхто не повинен

зазнавати катування або жорстокого, нелюдського або такого, що принижує його гідність, поводження і покарання.

Передбачено, що жодні виключні обставини, якими б вони не були, стан війни чи загроза війни, внутрішня політична нестабільність чи будь-який інший надзвичайний стан не можуть бути виправданням катувань чи інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання.

Усупереч наведеним вимогам законодавства під час відвідування групою НПМ медичної частини 22.04.2025 виявлені факти порушення прав людини, що потребують вжиття невідкладних заходів реагування щодо усунення виявлених недоліків, причин та умов, що їм сприяють, притягнення винних осіб до відповідальності.

Згідно пунктам 2 та 3 глави III розділу II Порядку організації надання медичної допомоги засудженим до позбавлення волі, затвердженого спільним наказом Міністерства юстиції України (далі – МЮУ) та Міністерства охорони здоров'я (далі – МОЗ) від 15.08.2014 № 1348/5/572 (далі – Порядок), у профілактичному медичному огляді обов'язково беруть участь лікар-терапевт (або лікар загальної практики-сімейний лікар), лікар-психіатр та лікар-стоматолог. Водночас у закладі відсутня посада лікаря-психіатра, що призводить до неповного проведення медичного первинного та профілактичного огляду, у зв'язку з чим засуджені та ув'язнені не отримують належну медичну допомогу.

У медичній частині відсутній дентальний рентгенологічний апарат, що порушує вимоги Табеля оснащення обладнанням одного робочого місця лікаря-стоматолога та зубного техніка, затвердженого наказом МОЗ від 11.04.2005 № 158, та унеможлиблює проведення поглибленого стоматологічного обстеження засуджених осіб.

У медичній частині установи не організовано проведення замісної підтримувальної терапії (далі – ЗПТ) для осіб, які мають психічні та поведінкові розлади внаслідок вживання психоактивних речовин. Як наслідок особи, що перебувають в установі та потребують відповідної медичної допомоги, позбавлені можливості отримувати ЗПТ.

Європейський комітет з питань запобігання катуванням, нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню (далі – ЄКПТ) у своїй доповіді до Уряду України за результатами візиту з 16 по 27 жовтня 2023 року зазначив, що потрапляння до пенітенціарної установи повинно бути можливістю для вирішення проблем, пов'язаних із наркотиками, і тому відповідна медична допомога має бути надана всім зацікавленим особам. В усіх установах повинно бути доступне відповідне медичне обслуговування.

Під час відвідування групою НПМ виявлено факти неналежної фіксації тілесних ушкоджень. Відповідно до пунктів 3 та 4 глави 1 розділу II Порядку, у разі виявлення у засудженого тілесних ушкоджень медичний працівник, який виявив такі ушкодження, складає довідку у трьох примірниках, у якій детально зазначаються:

відомості (письмова заява, усне або письмове пояснення) засудженого, що стосуються обставин отримання тілесних ушкоджень (дата, час, місце отримання, способи заподіяння ушкоджень, відомості про особу (осіб), яка (які), на думку засудженого, їх заподіяла(ли)), а також інші відомості щодо отримання тілесних ушкоджень);

вичерпний опис медичних показників, що характеризують стан здоров'я засудженого, характер ушкоджень, їх розміри та розташування;

припущення медичного працівника з огляду на відомості, надані засудженим, та медичні показники, а також обґрунтування їх співвідношення.

До довідки медичним працівником додаються фотографії наявних тілесних ушкоджень засудженої особи. Два примірники довідки долучаються до матеріалів особової справи та медичної карти амбулаторного хворого форма № 025/о, третій примірник видається особисто засудженій особі. Водночас, вибіркоким переглядом медичних карт встановлено відсутність фотографій виявлених тілесних ушкоджень.

Інформація про факт виявлення тілесних ушкоджень вноситься завідувачем медичної частини або черговим медичним працівником до журналу обліку фактів виявлення тілесних ушкоджень у засуджених, форма якого наведена у додатку 3 до Порядку, що зберігається у медичній частині. Однак у журналі не завжди вказана дата та час передачі інформації прокурору стосовно факту виявлення тілесних ушкоджень у засуджених осіб.

У порушення Правил зберігання та проведення контролю якості лікарських засобів у лікувально-профілактичних закладах, затверджених наказом МОЗ від 03.03.2004 № 584, в приміщенні аптеки медичної частини не створені відповідні умови для зберігання лікарських засобів, а саме:

приміщення захищене зламаним медичним обладнанням;

через відсутність необхідної кількості шаф та стелажів частина лікарських засобів зберігається на підлозі;

у приміщенні для зберігання лікарських засобів відсутня можливість підтримання температури повітря відповідно до вимог інструкцій про застосування лікарських засобів у літній період (відсутній кондиціонер).

Палати-камери у стаціонарі медичної частини не відповідають вимогам пунктів 8.3.2.4 та 8.3.2.7 Державних будівельних норм України В.2.2-10:2022 «Заклади охорони здоров'я. Основні положення», зокрема, відсутні санітарно-гігієнічні приміщення із зоною для душа, шафи для зберігання речей.

У порушення вимог Державних будівельних норм України В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд. Основних положень» відсутній пандус, у приміщеннях медичної частини наявні пороги, які ускладнюють вільне пересування маломобільних пацієнтів територією медичної частини, відсутнє універсальне санітарно-гігієнічне приміщення.

На підставі викладеного, з метою усунення виявлених порушень прав і свобод людини і громадянина, а також беручи до уваги те, що:

відповідно до підпункту 2⁷ пункту 3 Положення про Міністерство юстиції України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 02.07.2014

№ 228, Міністерство юстиції України забезпечує контроль за дотриманням прав людини і громадянина, вимог законодавства щодо виконання і відбування кримінальних покарань, реалізацією законних прав та інтересів засуджених та узятих під варту осіб;

керуючись статтею 101 Конституції України, статтями 13, 15, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»,

ВИМАГАЮ:

1. Розглянути подання та вжити заходів, спрямованих на усунення виявлених у ході реалізації функцій національного превентивного механізму наведених порушень прав людини та недопущення катувань, інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання у діяльності медичної частини № 58 філії Державної установи «Центр охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України» в Хмельницькій області.

2. У спосіб, передбачений чинним законодавством, вжити заходів щодо притягнення винних осіб до встановленої законом відповідальності та про результати розгляду подання у місячний строк повідомити Уповноваженого, додавши на підтвердження відповідну інформацію та копії документів.

Звертаю увагу, що відповідно до статті 188⁴⁰ Кодексу України про адміністративні правопорушення невиконання законних вимог Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини тягне за собою відповідальність згідно з чинним законодавством.

Додаток: Звіт про результати відвідування медичної частини № 58 філії Державної установи «Центр охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України» в Хмельницькій області на 11 арк.

**Уповноважений Верховної Ради
України з прав людини**

Дмитро ЛУБІНЕЦЬ

Владислав Петросов 050 967 9551

UB
Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з
прав людини
№11817.2/25/39.3 від 22.07.2025
КЕП: Лубінець Д. В. 22.07.2025 17:54
368DC35ECECB2DC104000000E88D010070F70400